

Ministerul Educației, Culturii
și Cercetării al Republicii Moldova

ORDIN

19.03.2020 nr. 350

mun. Chișinău

Cu privire la aprobare Regulamentului-cadru de organizare a învățământului profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat

În temeiul art. 59, alin. (3) din *Codul educației al Republicii Moldova* nr. 152/2014, având în vedere prevederile pct. 1 a [DISPOZIȚIEI nr. 1 din 18 martie 2020](#) a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și cu Ordinul 292/2020,

ORDON:

1. A aproba Regulamentul-cadru de organizare a învățământului profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat, conform anexei.
2. Se desemnează responsabilii de implementarea prezentului ordin directorii instituțiilor de învățământ profesional tehnic.
3. Directorii instituțiilor de învățământ profesional tehnic, în conformitate cu prevederile prezentului ordin vor:
 - 1) desemna o persoană responsabilă, care va coordona organizarea formării profesionale, în acord cu prevederile prezentului ordin;
 - 2) informa ministerul despre organizarea formării profesionale în instituțiile de învățământ profesional tehnic în formatul stabilit de către Direcția învățământ profesional tehnic.
4. Grupul de lucru, constituit prin Ordinul nr.318/2020:
 - 1) va oferi asistență în implementarea Regulamentului-cadru;
 - 2) după caz, va propune modificarea prevederilor prezentului ordin.
5. Direcția învățământ profesional tehnic (dl Silviu Gîncu, șef Direcție):
 - 1) va aduce la cunoștința instituțiilor de învățământ profesional tehnic formatul de organizare a formării profesionale în instituțiile de învățământ;
 - 2) va monitoriza executarea prezentului ordin.
6. Controlul executării prezentului ordin se atribuie doamnei Natalia GRÎU, Secretar de Stat.
7. Prezentul ordin se aplică pentru perioada în care accesul în instituții este restricționat urmare a răspândirii pandemiei COVID-19.

Ministru
Igor ȘAROV

REGULAMENTUL - CADRU
de organizare a învățământului profesional tehnic în perioada
pandemiei COVID-19

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul-cadru de organizare a învățământului profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat (în continuare – Regulament) stabilește cadrul normativ și metodologic de organizare a formării profesionale în instituțiile de învățământ profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat urmare a răspândirii pandemiei COVID-19 (în continuare – în perioada de referință), în conformitate cu Hotărârile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

2. Formarea profesională în instituțiile de învățământ profesional tehnic în perioada de referință, se realizează prin metode de comunicare on-line. Formarea profesională în instituțiile de învățământ profesional tehnic se va asigura în conformitate cu prezentul Regulament și cu Instrucțiunea de organizare și desfășurare a procesului educațional în învățământul profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat (anexa nr. 2) și cu Ghidul de elaborare / de utilizare a materialelor didactice digitale (anexa nr. 3).

[Modificat prin ordinul MECC nr. 393 din 06.04.2020]

3. În sensul prezentului Regulament sunt utilizate următoarele noțiuni:

Comunicarea on-line - ansamblu de acțiuni și procese mediate prin intermediul tehnologiilor digitale prin care personalul didactic transmite/recepționează informații de la elevi prin mesaje ce pot căpăta diverse forme.

Forme de comunicare la distanță:

sincronă – se desfășoară într-un mediu de învățare virtual, cu participarea simultană a elevilor, a cadrelor didactice, eventual și a părinților/ reprezentanților legali ai copiilor.

asincronă – se desfășoară într-un mediu de învățare virtual, la care elevii și cadrele didactice nu sunt conectați simultan.

mixt - combinat: predarea concomitentă și cea care nu se petrece în același timp.

Portofoliu digital - colecție de lucrări prin care este posibilă evaluarea și prezentarea performanței unui elev, păstrând dovezi pertinente ale realizărilor sale. Un portofoliu digital conține dovezi ale rezultatelor învățării, prezentate în diverse moduri: texte, sarcini realizate, desene, grafice, secvențe sonore, imagini, fotografii, secvențe video etc.

Proiectul on-line - metodă de învățare și evaluare, precum și strategie de dezvoltare personală, profesională și instituțională prin care se furnizează informații complexe despre competențele formate și dezvoltate de către elevi și progresele făcute de-a lungul unei perioade prestabilite de timp.

4. În organizarea și desfășurarea procesului de învățământ educațional on-line se va realiza prin mijloacele tehnice și de program, oferite de tehnologia informațiilor și comunicațiilor, se va asigura respectarea necondiționată și în volum deplin a cerințelor privind protecția datelor cu caracter personal, siguranța în mediile digitale, protecția sănătății în timpul lucrului cu echipamentele digitale.

5. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării încurajează personalul didactic din învățământul profesional tehnic să identifice metode interactive on-line ce ar asigura un proces educațional on-line relevant pentru elevii din cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic.

II. ORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PROFESIONAL TEHNIC ON-LINE

6. Organizarea învățământului profesional tehnic, în perioada de referință, se realizează de către personalul didactic în acord cu conținuturile procesului de studii determinat de Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională, Planul de învățământ și Curriculum-ul pe unități de curs/module.

7. Pentru perioada de referință, instituțiile de învățământ vor identifica metode de predare-învățare-evaluare on-line în vederea asigurării continuității procesului educațional.

8. Ordinea și periodicitatea orelor prevăzute în Planul de învățământ pentru unitățile de învățare (discipline) / module sau stagii de practică pot fi modificate în funcție de soluțiile didactice, organizatorice și tehnice identificate la nivelul instituției de învățământ profesional tehnic. Numărul orelor stabilite în Planul de învățământ nu se va modifica. Personalul didactic va organiza demersul educațional într-un volum de muncă (predare-învățare-evaluare) proporțional cu numărul de ore prevăzut în planul de învățământ la unitățile de învățare (disciplinele) / modulele sau stagiile de practică.

9. Orele on-line se desfășoară conform orarului elaborat de directorul adjunct, aprobat de către directorul instituției. Orarul preventiv este expediat elevilor cu cel puțin 3 zile înainte de începutul orelor on-line. Orarul stabilit se aprobă în termen rezonabil și este adus la cunoștința elevilor.

10. În vederea desfășurării procesului didactic on-line, pot fi create clase cu predare simultană – grupe mixte, procesul educațional fiind realizat în conformitate cu finalitățile de studiu prevăzute la unitatea de curs (disciplina)/modulul respectiv.

11. Disciplinele/modulele pot fi realizate prin următoarele forme de învățământ: curs on-line, webinar, teleconferință, testare on-line, lucru individual, autoevaluare la calculator etc., desfășurate în cadrul unui mediu virtual de învățare.

12. În organizarea și realizarea orelor on-line sunt antrenate cadrele didactice titulare la discipline/modulele și administratorii ai platformelor educaționale.

13. Titularul modulelor/disciplinelor are rolul de a coordona studierea modulelor/ disciplinelor din planul de învățământ, de a elabora materialele de studiu și de a evalua rezultatele academice ale elevului.

14. Instruirea on-line se desfășoară în baza materialelor metodico-didactice, care sunt în mod special adaptate la specificul studiilor la distanță: ghiduri, cursuri interactive multimedia, cursuri electronice, sisteme automatizate de testare, materiale didactice specifice, care pot fi difuzate atât prin intermediul purtătorilor electronici de informație, cât și prin rețele Intranet și Internet.

15. Materialele didactice trebuie să fie accesibile pe diferite terminale (calculator, tabletă, smartphone-uri etc.), să ofere posibilitatea de utilizare a produselor program, accesibile elevilor.

16. Cadrul didactic care a publicat materiale didactico-metodice pe platforma on-line poartă răspundere personală de calitatea materialului prezentat, veridicitatea datelor utilizate și respectarea drepturilor de autor.

17. Pentru programele de formare profesională tehnică prin învățământul dual, instituțiile de învățământ profesional tehnic în parteneriat cu agenții economici, pot realoca repartizarea orelor teoretice și practice în baza soluțiilor comune identificate prin modificarea/completarea Acordurilor de cooperare, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament.

18. Documentele necesare pentru desfășurarea și realizarea stagiilor de practică, după caz, se semnează electronic (prin email).

Secțiunea 1. Organizarea programelor de formare profesională tehnică secundară

19. Organizarea procesului de instruire în cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară se realizează în condițiile prezentului Regulament în acord cu posibilitățile tehnice și umane disponibile.

20. Responsabilii de instruirea practică și de instruirea la agentul economic pe platforma on-line îndrumările metodice, culegerile de probleme și exerciții practice, ghiduri, fișe tehnologice și alte materiale didactico metodice care corespund întocmai conținutului programei de studii sau oferă ajutor suplimentar în realizarea obiectivelor curriculare.

21. Toate materialele ce urmează a fi plasate on-line vor fi coordonate, după caz online, cu Comisia metodică.

Secțiunea 2. Organizarea stagiilor de practică în producție în cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară

22. Instituția de învățământ profesional tehnic secundar elaborează instrucțiuni speciale privind desfășurarea stagiilor de practică în producție a elevilor pentru fiecare meserie/profesie cu păstrarea numărului de ore pentru fiecare an de studii reglementate în Planul de învățământ.

23. Admiterea elevilor la stagiile de practică se realizează în baza mediei anuale/ finale a disciplinelor de profil/ module. Desfășurarea examenelor de absolvire nu este obligatorie.

24. Stagiile de practică se pot desfășura prin activități de tip proiect on-line conform conținuturilor curriculare. Dovezile privind realizarea activităților vor face referire la următoarele aspecte: motivația pe care o are elevul față de domeniul respectiv; capacitatea elevului de a se informa și de a utiliza o bibliografie centrată pe nevoile de abordare a subiectului luat în discuție; capacitatea elevului de a concepe un parcurs investigativ și de a utiliza o serie de informații care să-l ajute să atingă obiectivele pe care și le-a propus; modalitatea de organizare, prelucrare și prezentare a informațiilor dobândite ca urmare a utilizării diverselor metode de cercetare.

25. La finalizarea stagiilor de practică, fiecare elev prezintă agenda formării profesionale și un scurt raport on-line după un model și cerințe aprobate de către comisiile metodice. La raport se pot anexa scheme, proiecte, elaborate de către elevii practicanți.

Secțiunea 3. Organizarea programelor de formare profesională tehnică postsecundară

26. Organizarea procesului de instruire în cadrul programelor de formare profesională tehnică postsecundară se realizează în condițiile prezentului Regulament în acord cu posibilitățile tehnice și umane disponibile personalului didactic.

27. Toate materiale ce urmează a fi postate on-line vor fi coordonate, după caz on-line cu șeful catedrei de profil.

28. Pentru elevii anului trei de studiu, în perioada de referință, orele la disciplinele de cultură generală se vor desfășura centralizat în condițiile stabilite de către minister. Instituțiile de învățământ vor asigura informarea elevilor despre modul de organizare și desfășurare online. Cadrele didactice titulare la discipline respective vor duce evidența participării elevilor la ore, precum și a conținuturilor prezentate în cadrul orelor on-line și le vor înregistra în Fișa de evidență (anexa nr. 1).

Secțiunea 4. Organizarea stagiilor de practică în cadrul programelor de formare profesională tehnică postsecundară

29. Stagiile de practică vor fi organizate și ghidate on-line conform unui orar stabilit de instituție. Produsele elaborate în cadrul stagiilor de practică vor fi transmise on-line. Profesorul coordonator va

elabora și distribui orarul consultațiilor, coordonat cu șeful de catedră și directorul adjunct pentru instruire practică.

30. Stagiile de practică care se desfășoară on–line, conform curricula și sunt ghidate de către profesorul coordonator.

31. Stagiile de practică care se realizează în cadrul unităților economice se vor desfășura la distanță. Elevii vor elabora produsele conform curricula și sarcini individuale propuse de profesorul coordonator. Se recomandă selectarea unității economice cu o transparență informațională asigurată de pagina web oficială a acesteia.

32. În vedere organizării și desfășurării stagiilor de practică on–line:

1) conducătorii de practică transmit în format electronic materialele, instrumentele de învățare, evaluare, curriculumul stagiului de practică, agenda formării profesionale etc. lista poate fi extinsă în conformitate cu domeniul de formare profesională.

2) conducătorii de practică din cadrul unităților economice organizează consultații cu elevii on-line privind modalitatea de efectuare a sarcinilor de lucru corespunzătoare calificării profesionale, precum și despre ce presupune documentarea, colectarea materialelor, informației, confecționarea produselor etc., necesare pentru elaborarea Raportului de practică.

3) conducătorii de practică din cadrul instituției de învățământ organizează consultații cu elevii on-line privind modalitatea de elaborare a produselor specificate în curriculumul stagiului de practică necesare pentru elaborarea Raportului de practică.

33. Prezentarea produselor finale (Agenda formării profesionale, Raportul stagiului de practică) de către elevi se va realiza on-line în termenii stabiliți. Evaluarea stagiului de practică se va realiza în baza produselor elaborate de către aceștia în condițiile prezentului Regulament.

III. EVIDENȚA ȘI MONITORIZAREA

34. Evidența și monitorizarea formării profesionale a elevilor în perioada de referință se realizează în baza unei Fișe de evidență, conform anexei nr. 1 la prezentul Regulament. Elaborarea / completarea documentelor de evidență și monitorizare a formării profesionale a elevilor se realizează de către personalul instituției și nu de către elevi.

[Modificat prin ordinul MECC nr. 393 din 06.04.2020]

35. Personalul didactic asigură informarea elevilor, și după caz, desfășoară sesiuni de informare privind subiectele lecțiilor, aprobate conform modelului stabilit, la unitățile de curs (discipline) / module.

36. Monitorizarea activității elevilor se realizează de regulă în baza portofoliului digital, care poate să conțină: studii de caz, exemple de probleme rezolvate, dovezi de realizare a diferitor activități. Structura portofoliului se elaborează de către cadru didactic și se coordonează la nivel de catedră/comisie metodică.

37. În vederea desfășurării procesului educațional, pentru perioada de referință, nu este obligatorie prezența cadrului didactic în instituția de învățământ.

38. Fișa de evidență se perfectează zilnic de către cadrele didactice titulare și se transmite on-line șefului de catedră/șefului de secție, după care informația este transmisă centralizat directorului adjunct.

39. Administrația instituției informează ministerul, online, în formatul stabilit de către Direcția învățământ profesional tehnic.

IV. EVALUAREA ȘI NOTAREA

40. Evaluarea realizării sarcinilor elaborate de către elevi se realizează de către cadrele didactice titulare în baza portofoliului digital / proiectului - online.

41. Elevul este apreciat cu notă, care se înregistrează în Fișa de evidență (anexa nr. 1 la Regulament). Pentru perioada de referință nu se fac însemnări în Catalog. Însemnările din Fișa de evidență vor fi ulterior transcrise în Catalog.

42. Modalitatea de transcriere a notelor din Fișa de evidență în catalog se va realiza în conformitate cu instrucțiunile aprobate de către minister.

V. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PERSONALULUI

43. În perioada de referință, directorul instituției asigură organizarea activității personalului didactic și nedidactic din instituție și, după caz, aprobă un orar de muncă la domiciliu, cu realizarea sarcinilor de muncă la distanță.

44. Directorul instituției de învățământ profesional tehnic va asigura informarea și instruirea personalului instituției întru asigurarea instruirii calitative și siguranței în mediul online. Administrația instituției de învățământ profesional tehnic va stabili modul de implementare / monitorizare a activităților pentru prevenirea și minimizarea riscurilor asociate utilizării mediului virtual.

45. Administrația instituției de învățământ profesional tehnic urmează să asigure informarea/formarea personalului didactic privind modalitățile de desfășurarea a orelor de studii în mediul on-line.

46. Personalul didactic realizează sarcinile de muncă distribuite, în conformitate cu orarul de muncă aprobat de către instituția de învățământ profesional tehnic.

47. În condițiile în care personalul didactic nu dispune de mijloacele și tehnica necesară pentru realizarea sarcinilor, administrația instituției va pune la dispoziția acestuia tehnica necesară în vederea realizării sarcinilor de muncă.

48. Personalul didactic asigură accesul elevilor la platformele de învățare on-line. În situațiile în care elevul nu are posibilități de accesare a conținuturilor on-line, urmează a fi identificate metode alternative de informare și comunicare.

49. Dirigințele grupei va asigura relații de colaborare și respect cu părinții, cu comitetele de părinți la nivel de grupe, prin crearea unei rețele de comunicare, după caz online, pentru motivarea implicării acestora în consolidarea coeziunii între toți actorii educaționali din instituție.

50. Administrația instituției de învățământ va consolida participarea părinților sau, după caz, tutorilor / reprezentanților legali, la realizarea procesului didactic, îmbunătățirea rezultatelor școlare și asigurarea progresului școlar al elevilor.

50¹ Asistența psihologică pe perioada suspendării procesului educațional se va desfășura preponderent la distanță, prin mijloacele tehnice disponibile și accesibile tuturor beneficiarilor. În vederea realizării organizării asistenței psihologice și/sau consilierii educaționale la nivelul instituției de învățământ:

- 1) cadrele de conducere (directorul, directorul adjunct):
 - a) asigură și organizează asistența psihologică în instituția de învățământ;
 - b) identifică forme de acces la asistența psihologică (număr de telefon, e-mail etc) cu stabilirea orarului activităților;
 - c) informează elevii, părinții, cadrele didactice despre posibilitatea și modul de a beneficia de asistență psihologică și/sau consiliere educațională;
 - d) stabilesc, împreună cu diriginții, psihologii, modalitatea de monitorizare a stării de bine a elevilor;
 - e) determină nevoile specifice ale cadrelor didactice și sesiză cazurile în care angajații trec prin criză emoțională, solicitând suport;

f) asigură accesul la suporturile metodice, materiale informative, filmulețe, tutoriale elaborate sub egida ministerului educației, privind aspectele psihoemoționale pentru elevi, părinți, cadre didactice în contextual situațiilor de criză;

g) vor referi, după caz, Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică potențialii beneficiari sau în situație de risc pentru asistență psihologică.

2) dirigintele va:

a) monitoriza, la distanță, zilnic, starea de bine a elevilor din grupă;

b) oferi consiliere educațională elevilor privind organizarea activității școlare la distanță în situația de criză;

c) menține o colaborare eficientă cu familia elevului și va purta un dialog deschis și sincer privind modul de viață sănătos al copilului, managementul resurselor, comunicării și relațiilor interpersonale.

3) psihologul va:

a) acorda asistență psihologică elevilor, părinților și cadrelor didactice pentru a-i ajuta să depășească eventuale perioade temporare de criză emoțională;

b) oferi suport elevilor, părinților și cadrelor didactice pentru a-și identifica / dezvolta strategiile eficiente de adaptare la situațiile de stres;

c) oferi sprijin psihologic părinților în vederea gestionării constructive și non-violente a relației cu copiii, în contextul continuării la distanță a procesului educațional;

d) oferi sprijin psihologic cadrelor didactice în vederea prevenirii sindromului arderii profesionale, a stresului și anxietății;

e) sesiza și informa administrația instituției cu referire la cazurile care necesită o abordare specializată (servicii medicale, sociale);

f) conlucra cu diriginții în vederea monitorizării stării de bine a elevilor și siguranței acestora.

[Modificat prin ordinul MECC nr. 393 din 06.04.2020]

VI. DISPOZIȚII SPECIALE

51. În baza prezentului Regulament, instituțiile de învățământ profesional tehnic, își vor elabora regulamente proprii cu detalierea, după caz, a prevederilor prezentului Regulament. Regulamentele instituțiilor nu vor conține prevederi care sunt în contradicție cu prezentul Regulament.

52. Prezentul Regulament se aplică în măsura în care nu contravine actelor normative cu referire la învățământul profesional tehnic, aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, cu excepția normelor prevăzute în prezentul Regulament.

53. În termen de cinci zile, de la data revenirii la studii, instituția de învățământ profesional tehnic, va prezenta Ministerului Educației, Culturii și Cercetării spre coordonare un Plan de recuperare a orelor pentru perioada de referință în conformitate cu prevederile Planului de învățământ.

**Fișa de evidență
(model)**

Denumirea Instituției _____

Denumirea unității de curs (disciplinei) / modulului _____

Data	Nr. ore	Denumirea Grupei	Subiectul lecției	Tipul activității on-line:	Tema pentru acasă	Resursa TIC utilizată (link/instrument digital)

NP cadrului didactic _____

INSTRUCȚIUNEA

de organizare și desfășurare a procesului educațional în învățământul profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat

1. Având în vedere prevederile Regulamentului-cadru de organizare a învățământului profesional tehnic în perioada în care accesul în instituții este restricționat, în caz particular pct. 2, pct.4, pct. 7-9, pct.14-15, pct. 40, procesul educațional (predare-învățare-evaluare) se realizează într-un volum de muncă proporțional cu numărul de ore prevăzut în planul de învățământ la unitățile de învățare (disciplinele) / modulele sau stagiile de practică, conform orarului aprobat și proiectării tematico-calendaristice (aprobată la începutul anului de învățământ).

2. În realizarea procesului educațional la distanță / on-line, cadrul didactic abordează elevul ca subiect al educației:

- combină activități de comunicare sincronă cu activități de comunicare asincronă, activități ghidate, lucru individual și în grup, folosește o varietate de metode și tehnici de predare interactivă, centrate pe *interesele și nevoile* elevului, **nu propune doar sarcini și solicită produse**, dar asigură etapa de predare a noilor conținuturi;

- exclude situațiile în care elevul rămâne un simplu spectator / consumator de informație, îl implică activ în proces, în corespundere cu specificul de vârstă: să vizioneze / audieze materiale video / audio, să realizeze activități interactive on-line și să studieze din manualele tipărite/ manuale digitale, să elaboreze produse digitale, de exemplu, postere / colaje digitale, hărți conceptuale online, proiecte de cercetare în format digital, rapoarte etc;

- solicită feedback de la elevi, la fiecare etapă a lecției, referitor la înțelegerea sarcinilor, procesul de realizare a acestora, inclusiv evaluarea acestuia, precum și referitor la bunăstarea lor emoțională;

- oferă elevului feedback comportamental descriptiv despre procesul de realizare a sarcinilor, valorizează/ apreciază orice progres și stabilește împreună cu acesta obiective/ ținte noi de realizat.

3. Cadrul didactic titular la unitatea de curs (disciplină) / modul își va desfășura activitatea didactică în modul stabilit, astfel încât să fie respectate următoarele cerințe:

a) Volumul timpului de muncă necesar unui elev (materialul recepționat, materialul învățat, sarcina realizată, feedbackul oferit) pentru o zi nu va depăși 8 ore academice. Volumul de 8 ore academice nu cuprinde timpul inclusiv timpul necesar studiului independent al elevului;

b) Desfășurarea procesului de instruire a unei grupe de elevi are loc 5 zile pe săptămână (luni-vineri), maxim 8 ore academice pe zi, cu pauze în mod corespunzător, conform unui orar aprobat de instituție;

c) Orarul se aduce la cunoștința elevilor și personalului didactic în termenii prevăzuți. Lecțiile se desfășoară strict în conformitate cu orarul aprobat;

d) Materiale teoretice puse la dispoziția elevului vor constitui un suport util spre valorificarea eficiență a experienței și a competențelor practice necesare elevilor, prin dozarea informației, a timpului și asigurarea echilibrului informațional la toate etapele lecției.

e) Sarcinile ce urmează a fi realizate de către elev sunt organizate în formă de portofolii sau proiecte on-line. Produsele digitale prezentate de către elevi pot fi acceptate atât în formă tipărită cât și scrisă de mână (de exemplu la rezolvarea exercițiilor). La distribuirea sarcinilor se va ține cont de accesul elevilor la echipamentele tehnice și competențele digitale ale acestora. Se recomandă

orientarea activității elevilor spre rezolvarea concretă a sarcinilor procesul de învățare și nu pe modul de formatare/tehoredactare a acestora.

f) Asigurarea măsurilor de protecție a elevilor în mediul online prin precizarea, împreună cu elevii, a riscurilor și a strategiilor de minimizare a acestora. Înregistrarea sau fotografierea elevilor în cadrul lecțiilor on-line se va realiza doar cu acordul acestora.

4. Se vor evita sarcinile didactice de tipul:

- a) Realizarea de conspecte;
- b) Studiarea individuală a temei;
- c) Elaborarea de prezentări care au ca scop doar colectarea informației din diverse surse internet;
- d) Rezolvarea unui număr exagerat de exerciții redundante, sarcini;
- e) Elaborarea de prezentări electronice ce reproduc materialul predat/transmis, întrucât elevii pur și simplu transcriu materialul din suport.

5. Cadrul didactic estimează pentru fiecare sarcină timpul mediu necesar realizării acesteia pentru a evita suprasolicitarea, extenuarea intelectuală și emoțională a elevilor.

GHID **de elaborare / de utilizare a materialelor didactice digitale**

1. Definiții

Material didactic - Un tip special de mijloace vizuale, în special cărți, seturi de cărți cu text, numere sau desene, reactive, plante, animale etc., distribuite elevilor pentru muncă independentă în sala de clasă și acasă sau demonstrate de către profesor în fața întregii clase.

Material didactic digital - Documente elaborate în mod intenționat pentru utilizarea în procesul educațional, cu ajutorul programelor de aplicații generale (sau a mediilor software educaționale) și construite în conformitate cu conținutul temei educaționale și metodologia didactică a subiectului.

Materialele didactice digital pot conține sarcini pe calculator, informații de referință, conținuturile studiate (redate prin text, grafică, scene animate etc.), materiale de evaluare. Uneori în materialul didactic digital este recomandabilă includerea modulelor de program care oferă feedback elevilor.

2. Genurile de materiale didactice digitale

Conținuturi de studiat - suporturi de curs, manuale ce includ texte, figuri, scheme, imagini, animație, secvențe sonore, secvențe video.

Activități practice pe calculator - sarcini de elaborare a documentelor text, a foilor de calcul, a prezentărilor; sarcini de efectuare a simulărilor, a experimentelor virtuale; sarcini de exersare, de antrenare.

Informații de referință - dicționare, wiki, îndreptare, instrucțiuni.

Evaluări - teste digitale, chestionare.

3. Clasificarea materialelor didactice digitale după destinația metodică

- Studiere (manual, suport de curs, lecție).
- Demonstrare (prezentare, film, videoclip, fonogramă, audioclip).
- Informare (dicționar, catalog, wiki, ghid, îndreptar, îndrumar, norme, carte de referință etc.).
- Exersare la calculator (sarcini practice, indicații metodice).
- Antrenament la calculator (sarcini practice, indicații metodice).
- Simulare pe calculator (sarcini de simulare, indicații metodice).
- Evaluare la calculator (teste, chestionare).

4. Clasificarea materialelor didactice digitale după scopul didactic urmărit

- Transmiterea informațiilor.
- Formarea cunoștințelor.
- Consolidarea cunoștințelor.
- Generalizarea cunoștințelor.
- Evaluarea nivelului de asimilare a cunoștințelor.
- Formarea și dezvoltarea abilităților.
- Evaluarea nivelului de dezvoltare a abilităților.

5. Clasificarea materialelor didactice digitale după tipul acestora

- Manual
- Suport de curs
- Lecție
- Presentare
- Film
- Videoclip
- Fonogramă
- Audioclip
- Ghid
- Îndreptar
- Îndrumar
- Sarcină practică
- Indicații metodice
- Test
- Chestionar

6. Funcționalitățile de bază ale materialului didactic digital

Materialul didactic digital este un model nou de integrare a mijloacelor oferite de tehnologia informațiilor și comunicațiilor în procesul educațional. El trebuie să extindă toate componentele procesul de instruire prin includerea de activități multimedia interactive. Materialul didactic digital cuprinde integral conținutul materialului tipărit, având în plus (sau în locul ilustrațiilor din materialul tipărit) elemente specifice: exerciții interactive de diversă natură, animații, secvențe video, imagini și simulări care, prin utilizare, aduc un plus de profit cognitiv. Materialul didactic digital poate conține și activități educaționale destinate realizării în grup.

Cel mai important element de noutate adus de materialele didactice digitale este reprezentat de extensiile multimedia interactive (EMI). Nivelele de complexitate ale EMI sunt:

1. **Static:** cuprinde elemente educaționale cu care elevul are o interacțiune scăzută: texte extinse, imagini, diagrame și hărți statice.
2. **Animat:** cuprinde animații de text, figuri, desene, diagrame.
3. **Audio:** conține secvențe sonore, care pot fi controlate prin operații de control standard (Play, Pause, Stop, Volum).
4. **Video:** cuprinde filme (cu sau fără bandă sonoră) sau videoclipuri asupra cărora elevul are un control limitat al derulării prin Play, Stop, Pauză.
5. **Interactiv:** cuprinde elemente educaționale cu grad înalt de interactivitate – experiențe în laboratoare virtuale, simulări de procese, rezolvare de probleme, jocuri educative, prin care elevul reușește, prin joc, experiment și descoperire, să atingă un profit cognitiv superior.
6. **Complex:** aplicații software dedicate, care oferă o continuitate a acumulărilor/competențelor dobândite de elev pe întreaga durată de utilizare a fiecărei unități de învățare, cât și pe parcursul întregului material didactic.
7. **Extern:** referințe la resurse veridice, stabile și consistente, amplasate în locații Internet sigure și care oferă dreptul legal pentru acces și utilizare gratuită în scopuri educaționale (dicționare și enciclopedii on-line, aplicații web interactive, laboratoare virtuale etc.)

Astfel, utilizarea EMI extinde modelul de învățare în baza materialului didactic, transformându-l din unul închis, legat de o singură ediție, într-un model extensibil, deschis, conectat la spațiul informațional digital de învățare.

7. Funcționalitățile complementare ale materialului didactic digital

Aceste funcționalități includ:

1. *Însemnări:*

a) Notițe - includ instrumentele pentru adăugarea în pagină a notițelor, asociate anumitor zone de text sau imagini.

b) Marcaje - instrumente care permit evidențierea unor fragmente de text în pagină.

2. *Navigare:*

a) Semne de carte - instrumente pentru stabilirea unor locații fixe, care pot fi accesate direct.

b) Cuprins hypertext.

8. Funcționalități pentru elevii cu cerințe educaționale speciale

În scopul extinderii educației incluzive, materialele didactice digitale trebuie să ofere elevilor următoarele facilități:

1. Instrumente de redimensionare a componentelor materialului didactic: text, sunet, EMI.

2. Controlul gamei coloristice, prezenta schemelor de culori de contrast înalt.

3. Dublarea secvențelor text din materialul didactic prin secvențe sonore.

4. Controlul sonor sau prin gesturi.

9. Criterii de evaluare a materialelor didactice digitale elaborate / preconizate pentru a fi utilizate

În general, evaluarea materialelor digitale trebuie efectuată pe două dimensiuni:

- Evaluarea componentei tradiționale, care, în linii mari, este identică cu versiunea tipărită a materialului didactic.

- Evaluarea componentei digitale propriu-zisă.

Criteriile de evaluare a componentei tradiționale:

- Corespunderea cu curriculumul disciplinar.

- Corectitudinea științifică a conținuturilor.

- Contribuția materialului didactic la organizarea și conducerea procesului de învățare.

- Structurarea materiilor.

- Legăturile interdisciplinare.

- Calitatea ilustrațiilor, cromaticii și a design-ului (culori, desene, diagrame, scheme etc.).

- Calitatea tehnoredactării.

- Accesibilitatea materialului didactic.

Criteriile de evaluare a componentei digitale:

- Complexitatea extensiilor multimedia interactive.

- Funcționalitățile de navigare.

- Facilitățile pentru elevii cu CES.

- Corectitudinea științifică a elementelor multimedia interactive.

- Gradul de corelare a elementelor multimedia interactive cu conținuturile statice, de bază.

- Design-ul elementelor multimedia interactive (calitatea realizării imaginilor statice, gama coloristică, dimensiunile și rezoluția, calitatea secvențelor video, calitatea secvențelor sonore).

10. Referințe Bibliografice

1. Instrucțiunea privind reglementarea managementului temelor pentru acasă în învățământul primar, gimnazial și liceal, aprobată prin ordinul nr. 1249/2018, [online], calea de acces: https://mecc.gov.md/sites/default/files/instructiune_teme_pentru_acasa.pdf

2. Dobrițoiu M., Corbu C., ș.a. Instruire Asistată de Calculator și Platforme Educaționale On-Line, Petroșani, 2019, [online], calea de acces:

<https://www.upet.ro/proiecte/122596/2019/eBoook%20IACPEO.pdf>

3. Portalul Învăț On-line, calea de acces: <https://invat.online/>

4. Exemplu de lecție online, realizată la Unitatea de Curs „Asistență pentru Programarea Orientată pe Obiecte”, [online], calea de acces:

<https://www.facebook.com/gincu.silviu/videos/3020850081298969/>

5. Manual digital alternativ la Limba și Literatura Română, cl. X, XI, XII

<http://literaturaromana.md/>

6. Manuale școlare format PDF <http://ctice.gov.md/manuale-scolare/>

7. Resurse on-line

- <http://aee.edu.md/clasa-sesiunea-examen/clasa-12>
- Clasa viitorului. <https://www.clasaviitorului.md/categorie/resurse/>
- Blogul „Colecție de Artă și Hărți” al Bibliotecii Naționale <https://arteplasticeharti.wordpress.com/>
- Blogul AUDIOVIDEOTECA al Bibliotecii Naționale <https://audiovideoteca.wordpress.com/>
- Școală online de Matematică Examen.md <https://sites.google.com/view/examenmd/home>
- Lecții AeL (România) <http://advancedelearning.com/index.php/articles/c4140>
- Animații și simulări la Fizică (ro și ru) <https://www.walter-fendt.de/html5/phen/index.html>

8. Laboratoare virtuale și simulări interactive:

- Physics Lab <http://dev.physicslab.org/Labs.aspx>
- Matematică - <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/category/math>
- Fizică - <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/category/physics>
- Chimie - <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/category/chemistry>
- Biologie - <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/category/biology>
- Știința pământului - <https://phet.colorado.edu/ro/simulations/category/earth-science>

9. **Teste interactive:** EduScoala (Romania) <https://eduscoala.ro/teste-interactive>

**Recomandări
privind proiectarea activităților de învățare
bazate pe utilizarea mijloacelor și materialelor digitale**

1. Selectarea materialelor digitale după scopul didactic urmărit

Nr. crt.	Scopul didactic urmărit	Materialele didactice digitale recomandate	Sarcini propuse elevilor
1.	Asimilarea informațiilor	Diverse surse digitale curs electronic (text, multimedia, audio, video)	Analiza și selectarea surselor existente online
2.	Formarea cunoștințelor	Suport de curs, manual, lecție PPT, tutorial	Ghid pentru învățare (de regulă format video)
3.	Consolidarea cunoștințelor	Suport de curs, manual, lecție PPT, tutorial	Rezolvare de situații de integrare
4.	Generalizarea cunoștințelor	Suport de curs, manual, lecție PPT	Realizarea schemelor, hărților noționale
5.	Evaluarea nivelului de asimilare a cunoștințelor	Suport de curs, manual, lecție PPT	Realizarea testelor digitale, prezentarea portofoliului digital,
6.	Formarea și dezvoltarea abilităților	Suport de curs, manual, lecție PPT, indicații metodice, video, instrucțiuni	Realizarea aplicațiilor practice
7.	Evaluarea nivelului de dezvoltare a abilităților	Video, simulări	Realizarea aplicațiilor practice

2. Scenarii orientative pentru o unitate de învățare/lecție bazată pe comunicarea la distanță

Etapele lecției	Materialele didactice digitale recomandate	Activitatea elevilor
A. Lecția de formare a capacităților de dobândire/ înțelegere a cunoștințelor		
Evocarea ▪ Momentul organizatoric de salut (1-2 min.)	Salutul, apelul Discuție on-line: chat, forum, blog, Facebook, Viber, Zoom etc.	Salutul Discuție on-line
Realizarea sensului ▪ Predarea temei noi printr-o prezentare, resursă video sau intervenția directă a cadrului didactic, asigurată de o aplicație (5-10 min.). ▪ Explicarea sarcinii de lucru independent (3-5 min). ▪ Realizarea de către elevi a sarcinii propriu-zise (15 min.).	Suport de curs, manual, lecție PPT, video, activități interactive bazate pe sarcini de învățare Instrucțiuni Ghid de învățare	Elevii ascultă, citesc mesajul, urmăresc Notițe în caiet Realizează sarcina

Etapale lecției	Materialele didactice digitale recomandate	Activitatea elevilor
<p>Reflecția</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Acordarea feedback-ului individual și colectiv. (5-10 min). 	<p>În dependență de disciplină, unitate de curs: Microeseu, careu de cuvinte, autoevaluare, Tehnici: 6 de ce, explozia stelară, Sarcini de lucru pentru acasă</p>	<p>Realizează sarcina propusă</p> <p>Implicare în activitate</p> <p>Realizarea sarcinilor</p>
B. Lecția de formare a capacităților de aplicare / analiză-sinteză a cunoștințelor (poate fi utilizată și la stagiile de practică)		
<p>Evocarea</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Momentul organizatoric de salut (1-2 min). 	<p>Salutul Discuție on-line</p>	<p>Salutul</p>
<p>Realizarea sensului</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prezentarea sarcinii de lucru independent (5 min.). ▪ Realizarea de către elevi a sarcinii propriu-zise (15 min.). 	<p>Diverse sarcini realizate în baza surselor expuse: prezentări video/ audio. Metode/ tehnici: Proiectul on-line, Diagrama Wenn, Cubul, Graficul T, Tabelul conceptual</p>	<p>Realizează sarcinile propuse</p>
<p>Reflecția</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Acordarea feedback-ului individual și colectiv (15 min.). 	<p>Recepționarea prezentărilor/ sarcinilor</p>	<p>Prezentarea sarcinilor</p>
C. Lecția de formare a capacităților de evaluare a cunoștințelor		
<p>Evocarea</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Momentul organizatoric de salut (1 - 2 min). 	<p>Salutul Momentul organizatoric</p>	<p>Salutul</p>
<p>Realizarea sensului</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Expedierea probei și explicarea modalității de lucru și /sau a itemilor de evaluare (5 - 10min) ▪ Activitate independentă (30 min -40 min.) 	<p>Mesaj cu descrierea probei Test on-line Instrucțiune de realizare</p>	<p>Recepționarea mesajului Realizează independent Testul on-line</p>
<p>Reflecția</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Recepționarea probelor realizate, scurt feedback (5-10 min). (Analiza probei - individual, la ora convenită cu elevul). 	<p>Recepționează probele <u>Test on-line realizat</u></p>	<p>Transmit probele</p>
D. Lecția de formare a priceperilor și deprinderilor (lecții practice)		
<p>Evocarea</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Momentul organizatoric de salut (1-2 min.) 	<p>Salutul, verificarea prezenței la ore Discuție on-line în scopul argumentării importanței subiectului lecției: chat, forum, blog, skype, webex, Facebook, Viber, Zoom</p>	<p>Salutul Discuție on-line Deduc importanța subiectului abordat</p>

Etapele lecției	Materialele didactice digitale recomandate	Activitatea elevilor
<p>Realizarea sensului (Practica demonstrată/ Demonstrarea procesului tehnologic)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Predarea temei noi printr-o prezentare, resursă video sau intervenția directă a cadrului didactic, asigurată de o aplicație prin explicarea detaliată a procesului tehnologic (5-10 min.). ▪ Explicarea sarcinii de lucru independent (5 min.) ▪ Realizarea de către elevi a sarcinii propriu-zise (15 min.). 	<p>Suport de curs, manual, lecție video, audio, PPT, activități interactive bazate pe sarcini de învățare</p> <p>Probleme de calcul sau experimentale online (în cazul în care există laboratorul virtual)</p> <p>Sarcini de învățare</p>	<p>Notițe în caiet</p> <p>Adresează întrebări</p> <p>Realizează sarcina</p> <p>Fac calcule, desene/ scheme tehnologice</p>
<p>Reflecția (Practica structurată)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Acordarea feedback-ului individual și colectiv. (5-10 min.). 	<p>Portofoliu online</p> <p>Elaborarea unui algoritm sau ghidul de performanță la executarea lucrărilor practice</p> <p>Sarcini de lucru pentru acasă</p> <p>Probleme de calcul</p>	<p>Deduc pașii tehnologici consecutivi de executare a lucrărilor practice conform ghidului de performanță</p> <p>Realizarea sarcinilor</p>